

Miljöförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Datum:
2023-03-01

Diarienummer:
MHN-2023-00054

Handläggare:
Malin Horwitz

Yttrande remiss naturreservat Gamla Uppsala Åskullar

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. **att** överlämna yttrandet daterat den 22 mars till plan- och byggnadsnämnden, samt
2. **att** beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tagit emot en samrådsremiss gällande förslag till beslut om bildande av naturreservatet Gamla Uppsala åskullar, från plan- och byggnadsnämnden.

Beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningen. Förvaltningen anser att förslaget att bilda naturreservat är positivt ur ett barnperspektiv eftersom det säkerställer att ett större friluftsområde skyddas för både nuvarande och kommande generationer. Naturreservatet bedöms inte ha konsekvenser sett ur perspektiven för jämställdhet eller näringsliv.

Föredragning

Uppsala kommun, genom plan- och byggnadsnämnden, har tagit fram ett förslag till beslut och skötselplan för det blivande naturreservatet Gamla Uppsala åskullar i Uppsala kommun.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fått förslaget för samråd och möjlighet till yttrande.

Naturresevatets syfte

Syftet med naturresevatet är att för framtiden säkerställa ett större sammanhängande tätortsnära friluftsområde i norra delen av Uppsala, att bevara och utveckla livsmiljöer för biologisk mångfald och för skyddsvärda arter samt tillgängliggöra de kulturmiljöer som finns i området.

En precisering av syftet är att förstärka och utveckla den viktiga grönstrukturen kring åskullarna i Gamla Uppsala, såväl ur ett friluftsperspektiv som ur ett naturvårdsperspektiv. Naturresevatet ska förena möjligheten att bevara och uppleva områdets rika kulturmiljövärden med upprätthållande och utvecklande av en hög biologisk mångfald och en stor variation i naturmiljöer. Områdets naturvärden i form av blomrika öppna åsmiljöer med rik insektsfauna, gammal tallskog och lövskogar ska med riktad skötsel bevaras och ökas. Naturresevatets värden för friluftslivet ska upprätthållas och utvecklas så att upplevelsevärdena stärks. Besökare ska kunna bedriva olika typer av friluftslivsaktiviteter och pedagogisk verksamhet i värdefull natur och uppleva naturmiljöer, biologisk mångfald, kulturmiljövärden och estetiska värden.

Syftet ska uppnås genom att

- arealen öppen åsmiljö bibehålls och utökas,
- livsmiljöer för hotade och skyddsvärda arter förstärks, framförallt insekter knutna till öppna sand- och grusmiljöer,
- kulturmiljöerna sköts så att både kultur- och naturvärden upprätthålls och tillgängligheten och kunskapen om både kultur- och naturvärden främjas,
- förbjuda skogsbruk,
- förbjuda exploaterande verksamheter annat än sådant som har koppling till friluftslivet i området,
- naturresevatet förvaltas så att det är attraktivt och lättillgängligt för besökare och att det finns möjlighet att bedriva olika typer av friluftslivsaktiviteter samt pedagogisk verksamhet i området.

Skäl för inrättande av naturresevat

Området kring Gamla Uppsala åskullar är mycket välbesökt och hela området utnyttjas för olika typer av friluftsliv, rekreation, natur- och kulturupplevelser. Området är det största sammanhängande grönområdet i den norra delen av Uppsala stad och har därför mycket stor betydelse för både rekreation, naturupplevelser och för skolans och förskolors möjlighet att nå naturen. Det ligger lättillgängligt för boende i norra delen av Uppsala och erbjuder en mängd olika friluftslivsmöjligheter såsom att motionera, promenera, picknicken, åka skidor och pulka, rasta hunden, spela discgolf, orientera, leka, ha olika former av pedagogisk verksamhet samt natur- och kulturupplevelser.

Områdets värden kan skadas av exploaterande verksamheter och konventionellt skogsbruk samt frånvaro av hävd.

Med områdets höga natur- och friluftsvärden samt kulturvärden finns det ett tydligt behov av ett varaktigt skydd med fokus på tillgänglighet, folkhälsa, natur- och kulturvärden samt naturpedagogik. Naturresevatet bedöms vara det mest lämpliga instrumentet för att långsiktigt skydda området från ändrad mark- och vattenanvändning och säkerställa den skötsel som behövs för att bevara men också att utveckla områdets värden. Bildandet av naturresevatet Gamla Uppsala åskullar innebär att ett område för friluftslivet med värdefulla naturmiljöer i form av öppna åsmiljöer med hög blomrikedom och rik insektsfauna, gammal tallskog och trädslagsrika lövskogar, skyddas för framtiden.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 27 februari 2023
- Bilaga 2, nämndens yttrande
- Bilaga 3, reservatskarta
- [Tyck till om förslaget till naturreservat för Gamla Uppsala åskullar - Uppsala kommun](#)

Miljöförvaltningen

Anna Nilsson
Förvaltningsdirektör

Yttrande över förslag till beslut om bildande av naturreservatet Gamla Uppsala åskullar

Remiss från stadsbyggnadsförvaltningen, dnr. PBN-2021-003317

Remisstid: 9 januari – 9 mars. Förlängd svarstid beviljad till 22 mars.

Miljö- och hälsoskyddsämnden har följande synpunkter på förslag till beslut:

- Det är bra att det är förtydligat i naturreservatsföreskrifterna att åtgärder/anläggningar som tillståndsprövas inte kräver dispens.
- Det förklarande stycket gällande infiltrationsdammar kopplat till Uppsala stads dricksvattenförsörjning är bra. Det tydliggör vilka avvägningar som ska göras i samband med en eventuell tillståndsprövning.
- Det ska tydliggöras vilka typer av exploaterande verksamheter som åsyftas i reservatets syfte.
- Texten ”uppföra anläggning eller anordning som kan avhålla allmänheten” i föreskrift A2 behövs inte då nämnden tolkar det som att alla anläggningar och anordningar är förbjudna förutom de nämnda undantagen.
- Föreskrift C9 gällande anordnande av lägerverksamhet eller större organiserade träningar, tävlingar, övningar eller motsvarande, behöver förtydligas. Ska föreskriften tolkas som att det krävs tillstånd för ett arrangemang som passerar genom naturreservatet men där start och mål är utanför? Förtydliga vad föreskriften avser att reglera för att minska risken för framtida missförstånd.
- Föreskrift C6 är svårtolkad och behöver förtydligas avseende om fasta orienteringskontroller kräver dispens eller inte.

- Då det saknas en föreskrift som reglerar cykling i naturreservatet förutsätter miljö- och hälsoskyddsnämnden att cykling är tillåten även utanför anvisade stigar. I annat fall bör detta förtydligas.
- Vidare tolkar miljö- och hälsoskyddsnämnden föreskrift A12 och undantag D1 som att friluftsanordningar är tillståndspliktiga om de uppförs av någon annan än förvaltaren av naturreservatet eller den som förvaltaren uppdrar åt att uppföra de friluftsanordningar som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet. Om så inte är fallet behöver det förtydligas.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

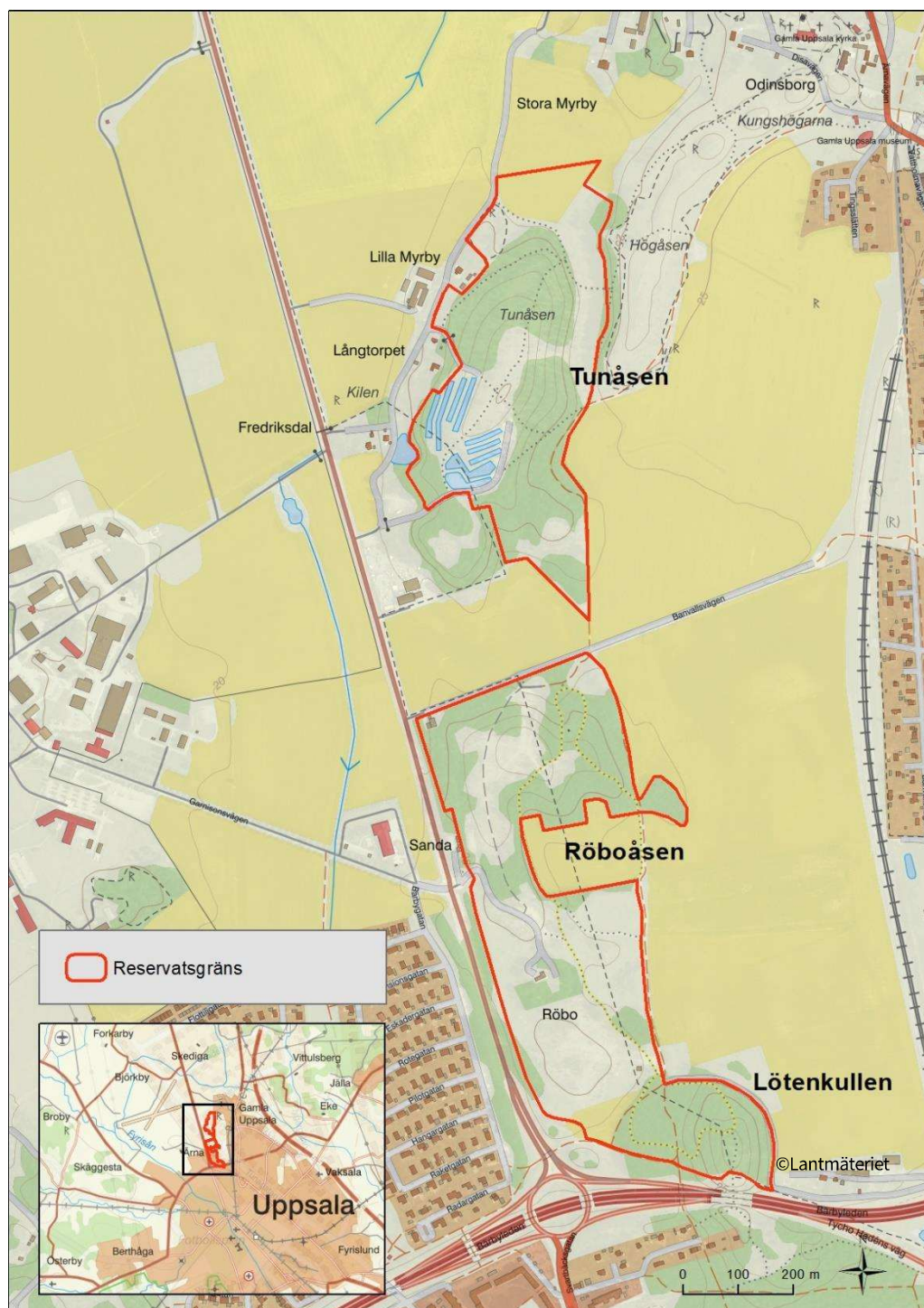
Klara Ellström
ordförande

Josefin Lindström
nämndsekreterare

Bilaga 1

Beslutskarta och översiktskarta

Tillhör samråd om förslag till beslut för naturreservatet Gamla Uppsala åskullar dnr 2021-003317.

Figur 1 Gräns för naturreservatet.